

Brusel 18. prosince 2023
(OR. en)

16935/23
ADD 1

AG 182
JAI 1694
FREMP 379
DISINFO 110
HYBRID 90
MI 1139
DATAPROTECT 379
AUDIO 130
CONSOM 492
TELECOM 399

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	13. prosince 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 630 final - ANNEX
Předmět:	PŘÍLOHA SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ o obraně demokracie

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 630 final - ANNEX.

Příloha: COM(2023) 630 final - ANNEX

EVROPSKÁ
KOMISE

Ve Štrasburku dne 12.12.2023
COM(2023) 630 final

ANNEX

PŘÍLOHA

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

o obraně demokracie

PROVÁDĚNÍ AKČNÍHO PLÁNU PRO EVROPSKOU DEMOKRACII

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
Ochrana integrity voleb a podpora demokratické účasti	Navrhnout právní předpisy k zajištění větší transparentnosti v oblasti sponzorovaného obsahu v politickém kontextu („politické reklamy“)	Dne 25. listopadu 2021 byl přijat návrh nařízení o transparentnosti a cílení politické reklamy. Interinstitucionální jednání byla uzavřena 6. listopadu 2023 a formální přijetí dohodnutého postoje spolunormotvůrci se očekává na začátku roku 2024. Dohodnuté kompromisní znění stanoví společný vysoký standard transparentnosti služeb politické reklamy pro všechny formy sdělovacích prostředků, který občanům, občanské společnosti a odpovědným orgánům umožní jasně určit zdroj a účel takové reklamy, a tím umožní lepší veřejnou kontrolu a odpovědnost. Navrhovaná opatření rovněž posilují ochranu osobních údajů a zavádějí přísnější podmínky a větší transparentnost při cílení a poskytování politické reklamy. Podle předběžné dohody bude používání osobních údajů pro cílení politické reklamy na internetu povoleno pouze v případě, že údaje byly shromážděny od subjektu údajů a že k tomu byl udělen výslovný souhlas; to je spojeno se zákazem používání zvláštních kategorií osobních údajů pro účely cílení (například náboženství, etnický původ nebo sexuální orientace). Nová pravidla se budou vztahovat na politickou reklamu obvykle poskytovanou za úplatu, jakož i na politickou reklamu připravovanou interně nebo v rámci politické reklamní kampaně, přičemž zvláštní pozornost bude věnována ochraně obsahu v rámci redakční odpovědnosti nebo vyjadřování osobních názorů, které jsou z působnosti vyloučeny. Politická dohoda kromě toho předpokládá, že Komise zřídí evropský veřejný archiv online politické reklamy. Aby se vyřešilo riziko zahraničního vměšování, nařízení dále zakazuje sponzorování reklamy subjekty ze zemí mimo EU tři měsíce před volbami. Úloha evropských politických stran a politických skupin v evropském volebním procesu je rovněž uznána prostřednictvím zvláštního ustanovení o zákazu diskriminace. Nová pravidla budou platit 18 měsíců po vstupu v platnost, přičemž ustanovení o zákazu diskriminace a definice budou použitelné okamžitě, tedy v době konání voleb do Evropského parlamentu. <u>Užitečné odkazy:</u> Legislativní návrh nařízení o transparentnosti a cílení politické reklamy Technology and Democracy: Understanding the influence of online technologies on political behaviour and decision-making (Technologie a demokracie: Pochopení vlivu online technologií na politické chování a rozhodování)
	Přijmout podpůrná opatření a pokyny pro politické strany a členské státy týkající se transparentnosti	Komise v rámci Evropské sítě pro volební spolupráci nadále usnadňovala výměnu osvědčených postupů v otázkách transparentnosti politické reklamy, včetně podpory a pokynů pro politické strany a členské státy.

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
	<i>sponzorovaného politického obsahu</i>	
	<i>Revize nařízení (EU, EURATOM) č.1141/2014 o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací</i>	Dne 25. listopadu 2021 byl přijat návrh revize pravidel pro status a financování evropských politických stran a nadací. Navrhované nařízení poskytne politickým stranám a nadacím více možností plnit jejich úlohu při budování a podpoře skutečně evropského politického prostoru a zároveň zajistí, aby do jejich činnosti nebylo nepatříčně zasahováno. To by evropským politickým stranám pomohlo komunikovat s jejich vnitrostátními členskými stranami i přes hranice; zvýšit transparentnost, zejména pokud jde o politickou reklamu a dary; snížit nadměrnou administrativní zátěž a zlepšit jejich finanční životaschopnost. Interinstitucionální jednání probíhají. <u>Užitečné odkazy:</u> Status a financování evropských politických stran a nadací
	<i>Vytvořit nový společný operační mechanismus a další podpůrná opatření na základě činnosti Evropské sítě pro volební spolupráci s cílem podpořit odolnost volebních procesů a přijmout další praktická opatření na ochranu volební infrastruktury před hrozbami, včetně kybernetických útoků.</i>	V lednu 2022 Komise zahájila zavádění „společného mechanismu volební odolnosti“, který podporuje nasazení společných týmů odborníků a výměny odborníků mezi členskými státy. Cílem tohoto nástroje pro budování kapacit je podpořit odolnost volebních procesů vůči různým typům hrozeb, zejména v oblasti online forenzních analýz, dezinformací a kybernetické bezpečnosti voleb. Dosud tento mechanismus využily Rumunsko, Litva a Švédsko. S podporou tohoto mechanismu uspořádala Komise společně s agenturou ENISA a Evropským parlamentem dne 21. listopadu 2023 teoretické cvičení s cílem podpořit kybernetickou bezpečnost volebních procesů, přičemž vycházela ze zkušeností získaných v roce 2019. Tento mechanismus byl rovněž využit na podporu práce Komise a členských států při přípravě kompendia o elektronickém hlasování a příručky osvědčených volebních postupů, které se zabývají účastí občanů se zdravotním postižením ve volebním procesu. <u>Užitečné odkazy:</u> Evropská síť pro volební spolupráci Na cestě ke kyberneticky bezpečným volbám v EU v roce 2019 Cvičení EU v oblasti kybernetické bezpečnosti: svobodné a spravedlivé volby v EU (europa.eu)

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
	<i>Komise uspořádá setkání na vysoké úrovni, kde se sejdou různé subjekty působící v oblasti voleb, aby jednaly o výzvách uvedených v tomto plánu</i>	Ve dnech 23. a 24. října 2023 se v Bruselu konalo setkání na vysoké úrovni věnované volbám. Setkání, které uspořádala Evropská komise a kterého se zúčastnily různé vnitrostátní orgány a zúčastněné strany, se zaměřilo na demokratickou účast a integritu voleb. Setkání poskytlo vnitrostátním tvůrcům politik a odborníkům možnost zapojit se do diskusí a výměny osvědčených postupů s cílem podpořit volební účast a umožnit občanům účastnit se voleb inkluzivním způsobem, jakož i do dalších opatření zajišťujících odolnost volebních systémů a spravedlnost a transparentnost voleb v celé Unii.
	<i>Posílit spolupráci při zajišťování rovného zacházení a vyvážené mediální pokrytí během voleb</i>	S cílem posílit spolupráci mezi příslušnými orgány odpovědnými za mediální politiku a orgány, které mají v kompetenci volební záležitosti, bylo v květnu 2022 uspořádáno společné zasedání, na němž se sešla skupina evropských regulačních orgánů pro audiovizuální mediální služby (ERGA), systém rychlého varování a Evropská síť pro volební spolupráci, aby diskutovaly o rovném zacházení a mediálním pokrytí během voleb. V březnu 2023 se uskutečnilo navazující zasedání stejných subjektů, na kterém se projednávaly zejména nejlepší způsoby řešení dezinformací, včetně opatření navazujících na posílený kodex zásad boje proti dezinformacím, v souvislosti s přípravou voleb do Evropského parlamentu v roce 2024. <u>Užitečné odkazy:</u> Společné zasedání – shrnutí ze zasedání v květnu 2022 Společné zasedání – shrnutí ze zasedání v březnu 2023
	<i>Vypracovat kompendium o technikách elektronického hlasování</i>	Komise zveřejnila kompendium týkající se elektronického hlasování a dalších postupů využívajících IKT. Bylo připraveno společně s členskými státy v rámci Evropské sítě pro volební spolupráci na základě odborných znalostí Rady Evropy. Toto kompendium vychází z příspěvků členů neformální expertní podskupiny Evropské sítě pro volební spolupráci pro elektronické hlasování a z krátké studie o elektronickém hlasování a postupech využívajících IKT uplatňovaných ve volebních procesech, kterou připravila síť akademických pracovníků pro občanství. <u>Užitečné odkazy:</u> Demokracie a volební práva – činnost Komise Kompendium o elektronickém hlasování a dalších postupech využívajících IKT Studie o technikách elektronického hlasování v EU

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
	<i>Usnadňovat spolupráci mezi sítěmi EU a partnerskými zeměmi a mezinárodními organizacemi za účelem budování kapacit a výměny osvědčených postupů v boji proti volebním hrozbám a propagace vysokých mezinárodních standardů při užívání nových technologií</i>	Komise a ESVC zintenzivnily úsilí o usnadnění spolupráce mezi EU, mezinárodními organizacemi a partnerskými zeměmi za účelem budování kapacit a výměny osvědčených postupů v oblasti boje proti volebním hrozbám a ochrany demokratických procesů. V prosinci 2021 byla zahájena celosvětová iniciativa týmu Evropa pro demokracii. Tento inovativní koordinační mechanismus mezi EU a čtrnácti členskými státy přispívá k soudržnosti politik v této oblasti. Stanoví společné cíle v souladu s prioritami stanovenými v Akčním plánu pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024 ve třech klíčových oblastech: „odpovědnost a právní stát“, „účast v politickém a občanském životě“, „sdělovací prostředky a digitální technologie“. Jeho součástí bude také síť pro demokracii, otevřená občanské společnosti a specializovaným mezinárodním subjektům, jejíž činnost bude zahájena v červnu 2023. Za tímto účelem byla navržena a spuštěna řada programů rozvojové spolupráce v oblasti podpory demokracie. Příkladem může být program WYDE (iniciativa Ženy a mladí lidé v demokracii) s rozpočtem 42 milionů EUR. Činnost první složky, WYDE Civic engagement (WYDE Občanská angažovanost), realizované Evropským partnerstvím pro demokracii, byla zahájena v roce 2022. Pomáhá také delegacím EU při provádění jejich strategie pro lidská práva a demokracii v jednotlivých zemích tím, že financuje mládežnické organizace na místní úrovni zapojené do prosazování demokratických reforem, činností v oblasti odpovědnosti a domácího pozorování voleb. Program WYDE inter pares pomáhá zvyšovat meziparlamentní spolupráci se zvláštním zaměřením na zapojení mladých lidí a žen do politického života. Dne 28. března 2023 Dánsko a Evropská komise v rámci doprovodné akce summitu rovněž zahájily iniciativu Digitální demokracie, program s více dárci, jehož záměrem je posílit místní občanskou společnost s cílem chránit a prosazovat inkluzivní demokracii v digitálním věku a který se zaměřuje na rovný přístup k digitálním technologiím, začleňování mladých lidí, klimatickou spravedlnost a řízení rizik spojených s umělou inteligencí (příspěvek EU ve výši 11 milionů EUR). EU rovněž podporuje provádění doporučení UNESCO o etice umělé inteligence a pokynů UNESCO pro správu digitálních platforem. Cílem těchto dvou opatření je ochrana lidských práv v souvislosti s rozvojem umělé inteligence a rozvojem regulačních procesů digitálních platforem po celém světě. V souvislosti s rozšířením EU financuje Komise od roku 2017 podpůrné akce Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR) zaměřené na plnění volebních doporučení a podporu volební reformy na západním Balkáně. Současná fáze (rozpočet 1,7 milionu EUR) bude probíhat do poloviny roku 2024. Na bilaterální úrovni je financováno několik dalších iniciativ na podporu účasti občanské společnosti ve volebních procesech a demokratické diskusi. Účast EU na prvním (2021) a druhém (2023) summitu pro demokracii byla příležitostí k posílení spojení ve prospěch demokracie a k prezentaci práce, kterou EU vykonala v oblasti globální podpory demokracie. EU se účastnila „akčního roku“, který předcházal druhému summitu, prostřednictvím zapojení do vícestranných koalic, tzv. „kohort pro demokracii“, se zaměřením na „politickou a občanskou angažovanost mladých lidí“ a „poradní demokracii“.

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		<u>Užitečné odkazy:</u> Tým Evropa pro demokracii Iniciativa týmu Evropa a sledování společného plánování (europa.eu) Podpora inkluzivní demokracie v digitálním věku: EU a Dánsko zahajují iniciativu Digitální demokracie (europa.eu) Summit pro demokracii: EU zahajuje přelomové programy, které mají posílit postavení mladých lidí jako klíčových aktérů demokracie (europa.eu) Shrnutí pro demokracii: summit v březnu 2023 Podpora volebních reforem na západním Balkáně OBSE Kohorta mladých demokratů
	<i>Konsolidovat kapacitu volebních pozorovatelských misí EU ve třetích zemích pro účely pozorování a hodnocení volebních kampaní vedených online a navazovat na jejich doporučení</i>	EU v letech 2021 a 2022 vyslala 35 volebních pozorovatelských misí, odborných misí a navazujících misí. Pevná metodika a doprovodné nástroje pro sledování sociálních médií se nyní důsledně používají v každé volební pozorovatelské misi EU, jejíž doporučení byla rozšířena o tuto oblast. Pozorování sociálních médií je nyní standardně integrováno do základního týmu odborníků pro každou volební pozorovatelskou misi. V rámci probíhající práce s organizacemi, které schválily Deklaraci zásad pro mezinárodní pozorovatelské volební mise, vede Evropská služba pro vnější činnost pracovní skupinu zaměřenou na dopad ochrany údajů na integritu voleb. Cílem je nastínit hlavní zásady a osvědčené postupy, které by měly být dodržovány, aby byla zaručena ochrana údajů ve volebním procesu, a tím posílena integrita voleb a zajištěno právo voličů na soukromí a také na přístup k veřejným dokumentům. Ještě předtím byly na plenárním zasedání Deklarace zásad pro mezinárodní pozorovatelské volební mise, které spolupořádala ESVČ a Evropský parlament v Bruselu v prosinci 2022, přijaty společné pokyny (nezávazné) pro pozorování online kampaně a základní zásady pro volební IKT, které se nyní využívají. <u>Užitečné odkazy:</u> Volební pozorovatelské mise EU Deklarace zásad pro mezinárodní pozorování voleb Pokyny pro sledování volebních kampaní na sociálních sítích
	<i>Podporovat využívání strukturálních fondů EU k financování občanské společnosti a budování kapacit a institucionální/správní infrastruktury pro občanskou</i>	Komise koordinovala řadu akcí a projektů s cílem zvýšit povědomí a budovat kapacitu pro zapojení občanů do tvorby a provádění politiky soudržnosti a do širšího a strategického kontextu politiky EU. Základem politiky soudržnosti EU je zásada partnerství. Poskytnutí hlasu zúčastněným stranám – a jejich prostřednictvím také občanům – v rozhodnutích, která se jich přímo týkají, hraje důležitou roli při prosazování legitimacy tvorby politik EU a demokratické odpovědnosti za investice EU a vnitrostátních orgánů. Kodex chování pro partnerskou spolupráci zajišťuje,

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
	<i>angažovanost v rámci principů poradní demokracie a účast na politickém životě</i>	že regionální, místní a městské orgány, jakož i občanská společnost, partneři z oblasti životního prostředí a sociální partneři a nevládní organizace jsou zapojeni do navrhování a provádění investičních projektů na místě. V roce 2022 Komise zahájila činnost evropské komunity odborníků v oblasti partnerství, která sdružuje 159 zástupců občanské společnosti, orgánů veřejné moci a zúčastněných stran na regionální a místní úrovni s cílem podpořit partnerství při využívání fondů EU. Tato síť vydala konkrétní pokyny pro politický rámec partnerství, jakož i nástroje pro posílení partnerství v celé EU. V oblasti politiky soudržnosti se kromě toho plánuje investovat 26,9 miliardy EUR v rámci politického cíle Evropa bližší občanům tím, že bude místním orgánům umožněno realizovat integrované místní investice po celé Evropě s těsným zapojením místních obyvatel a dalších zúčastněných stran. V červenci 2020 Komise a OECD zahájily spolupráci s cílem nabídnout technickou podporu orgánům veřejné moci a organizacím občanské společnosti, které chtějí zavést poradní procesy (např. občanskou porotu, hlasování, sestavování rozpočtu) v souvislosti s navrhováním, prováděním a monitorováním investic financovaných z EFRR, FST a Fondu soudržnosti. Po první fázi, kdy byla zveřejněna závěrečná zpráva „Zapojení občanů do politiky soudržnosti“, byla v červenci 2022 zahájena druhá fáze. V současné době probíhá nebo se připravuje osm poradních procesů v Belgii, Itálii, Polsku, Rumunsku a Španělsku. Dalším příkladem je pilotní projekt, který probíhal v roce 2022 a týkal se zapojení občanů do zelené infrastruktury v městských oblastech v 10 evropských městech. Publikace této práce je k dispozici ve formě atlasu dostupného online a nabízí mimo jiné východiska a pokyny k angažovanosti občanů na úrovni měst. Komise připravuje balíček opatření pro školení o společné tvorbě a poradních postupech určený pro orgány veřejné správy na všech úrovních správy věcí veřejných. Tento balíček zahrnuje kurz odborné přípravy školitelů. Očekává se, že celý balíček bude vydán prostřednictvím Akademie EU v prvním trimestru roku 2024. Komise rovněž připravuje studii o úloze veřejných prostor k umožnění demokratických postupů. Jedná se o součást širší vize, která zohledňuje potřebu nového vymezení infrastruktur demokracie. Na začátku podzimu 2024 má být vydána zpráva o využití vědy při tvorbě politik založená na poznatcích celosvětově uznávaných odborníků. V září 2021 Komise zahájila činnost kompetenčního centra pro participativní a poradní demokracii, jehož cílem je budovat kapacity a vypracovat osvědčené postupy v oblasti participativních a poradních postupů zapojování občanů, které se zaměřují na všechny úrovně správy věcí veřejných. Kompetenční centrum slouží pro podporu útvarů Komise a členských států na základě nejnovějších podkladů o participativní a poradní demokracii. V rámci programu Občanská společnost nástroje Globální Evropa (NDICI – Globální Evropa) (1,5 miliardy EUR) je podporována občanská společnost jako subjekt správy věcí veřejných, zatímco program Lidská práva a demokracie (1,5 miliardy EUR) zahrnuje cílená opatření na ochranu a budování kapacit lidských práv a demokracie, občanské společnosti a obránců lidských práv. EU například podporuje program <i>Protect.Defenders.eu</i> (30 milionů EUR), který poskytuje životně

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		důležitou podporu obráncům lidských práv ve světě. EU rovněž financovala systém příznivého prostředí pro občanskou společnost EU SEE (50 milionů EUR), který bude monitorovat příznivé prostředí pro občanskou společnost a poskytovat včasné varování v době změn, jakož i dlouhodobé budování kapacit a flexibilní finanční podporu. Program EU týkající se poskytování informací a zvyšování povědomí o rozvojové problematice (DEAR) (186 milionů EUR) spolupracuje s evropskými organizacemi občanské společnosti a místními orgány s cílem posílit postavení občanů EU při řešení globálních výzev a krizí a prosazovat evropské hodnoty, spravedlnost, lidská práva a demokracii, spoluodpovědnost, rovnost a udržitelný rozvoj na místní i celosvětové úrovni. Komise rovněž poskytuje významnou finanční podporu pro občanskou společnost na západním Balkáně a v Turecku. V rámci nástroje NPP II (2014–2020) poskytla EU občanské společnosti a sdělovacím prostředkům v celém regionu přibližně 333 milionů EUR prostřednictvím nástroje pro občanskou společnost a programu pro sdělovací prostředky. Na období 2021–2023 je již vyčleněno 218,5 milionu EUR a podobné částky jsou vyčleněny na období 2024–2027. Podpora je poskytována prostřednictvím různých kanálů a způsobů, včetně grantů pro organizace občanské společnosti zabývající se různými tématy a technické pomoci pro budování jejich kapacit. Evropská nadace pro demokracii mimo jiné zavádí pružný systém opětovného udělování grantů na podporu demokracie v rychle se měnícím prostředí (např. financování začínajících podniků, základní a překlenovací financování, podpora iniciativ malého rozsahu). Další podpora je poskytována v rámci nástroje EU pro demokracii a lidská práva. <u><i>Užitečné odkazy:</i></u> Zapojení občanů do politiky soudržnosti: závěrečná zpráva pilotního projektu en OECD Kompetenční centrum pro participativní a poradní demokracii Summit pro demokracii: EU zahajuje přelomové programy, které mají posílit postavení mladých lidí jako klíčových aktérů demokracie (europa.eu) Evropská nadace pro demokracii – domovská stránka (democracyendowment.eu) DEAR: Program poskytování informací a zvyšování povědomí o rozvojové problematice (europa.eu) Evropský nástroj pro demokracii a lidská práva – EIDHR
	<i>Využívat evropské fondy a příležitosti v rámci strategie EU pro mládež, výchovu k občanství, složky programu Kreativní Evropa a agendu rovnosti pohlaví k podpoře přístupu k demokratické účasti</i>	Konference o budoucnosti Evropy se stala důležitým katalyzátorem nových forem účasti občanů a poradních procesů. To vedlo k nové fázi účasti občanů s novou generací evropských panelových diskusí občanů, které jsou součástí procesu tvorby politik Evropské komise. V zájmu podpory se připravuje nová příručka vymezující zásady a způsoby účasti občanů a poradních procesů. To je doplněno novým jednotným online místem pro účast občanů, které spojuje stávající nástroje, zejména portál pro veřejné konzultace, evropskou občanskou iniciativu a nový interaktivní prostor inspirovaný platformou Konference o budoucnosti Evropy.

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
	<i>na veřejném a politickém životě a zvyšování důvěry v demokracii</i>	Kromě toho je k dispozici široký rozsah možností financování na podporu přístupu k demokratické účasti, občanské angažovanosti, důvěry v demokracii a výzkumu souvisejících otázek, zejména v rámci programů Kreativní Evropa, Erasmus+ a Horizont Evropa. To je plně v souladu s příslušným politickým programem EU, zejména v oblasti kultury a sdělovacích prostředků, mládeže, vzdělávání a výzkumu. V oblasti kultury Komise zveřejnila v červnu 2023 zprávu <i>Kultura a demokracie – důkazy. Jak zapojení občanů do kulturních činností posiluje občanskou angažovanost, demokracii a sociální soudržnost. Pracovní plán EU pro kulturu (2023–2026)</i>) se i nadále zaměřuje na posílení účasti na kulturním životě a úlohy kultury ve společnosti (definováno jako jedna ze čtyř priorit, zejména „Kultura a podpora demokracie: na cestě ke kulturnímu občanství v Evropě“) s cílenými činnostmi zaměřenými na posílení demokracie a občanské angažovanosti prostřednictvím zapojení do kulturního života. V této souvislosti bude Komise prostřednictvím dvouletého projektu „Studium a vzájemné učení v oblasti kultury a demokracie“ shromažďovat konkrétní příklady, jak budovat účinné synergie mezi školami a kulturními činiteli, jejichž cílem je posílit občanskou angažovanost, demokratické postoje a odolnost žáků, a sdílet je s členskými státy a zúčastněnými stranami. V rámci programu Kreativní Evropa se v řadě výzev financují projekty, které se konkrétně zabývají různými aspekty demokratické účasti, včetně projektů zaměřených na budoucnost demokracie, dopad nerovností, úlohu kultury při budování demokracie, začleňování a mezikulturní dialog. V letech 2023 a 2024 byla vytvořena akce ve výši 10 milionů EUR na podporu především místních, regionálních nebo investigativních sdělovacích prostředků a dalších sdělovacích prostředků důležitých pro demokracii. Pokračující finanční podpora je poskytována také partnerstvím v oblasti žurnalistiky, aby se podpořila odolnost sdělovacích prostředků, a tím i pluralita nabídek na trhu. Komise rovněž podporuje vzájemné učení, mimo jiné ohledně otázek souvisejících s výchovou k občanství, hodnotami EU a evropským rozměrem výuky, v rámci Pracovní skupiny pro rovnost a hodnoty ve vzdělávání a odborné přípravě, která sdružuje odborníky na vzdělávání jmenované členskými státy a dalšími zúčastněnými zeměmi, zúčastněnými organizacemi a sociálními partnery. V roce 2023 zveřejnila pracovní skupina tematický dokument o výchově k občanství. Komise podnikla řadu činností na podporu účasti mladých lidí, mimo jiné uspořádáním Evropského roku mládeže (2022), dialogu EU s mládeží a programu Mladí evropští vyslanci. Program Erasmus+ (2021–2027) podporuje účast a občanskou angažovanost v demokratickém životě Evropy prostřednictvím mnoha finančních toků, včetně opatření určených speciálně mladým lidem, a to i na mezinárodní úrovni (například podpora mládežnických organizací na západním Balkáně nebo v jižním Středomoří). Granty jsou k dispozici také v rámci programu Občané, rovnost, práva a hodnoty, konkrétně výzvy k předkládání návrhů na angažovanost a účast občanů, která byla vyhlášena koncem roku 2022 a zaměřuje se na volby do Evropského parlamentu v roce 2024 a na úsilí potřebné k podpoře účasti občanů ve volbách a na podporu angažovanosti občanů EU.

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		V rámci programu Kreativní Evropa se v řadě výzev financují výzkumy, které se konkrétně zabývají různými aspekty demokratické účasti, včetně projektů zaměřených mimo jiné na budoucnost demokracie, dopad nerovností, úlohu vzdělávání a dopad online sociálních sítí a nových sdělovacích prostředků. Pracovní program na období 2023–2024 počítá se dvěma ročními výzvami k předkládání návrhů v oblasti demokracie a správy věcí veřejných (celkový finanční přiděl 170 milionů EUR), které doplní 125 milionů EUR v rámci programu na období 2021–2022 na podporu 47 probíhajících výzkumných projektů. V rámci Nástroje pro technickou podporu mohou členské státy na požádání získat podporu na řešení několika otázek spojených se vzděláváním, rovností, sociální ochranou, demokracií, právním státem nebo kvalitou veřejné správy. <u>Užitečné odkazy:</u> Sdělení „Konference o budoucnosti Evropy: Přeměna vize na konkrétní opatření“ Přehled programů a fondů EU financovaných z rozpočtu EU a nástroje NextGenerationEU Kultura a demokracie, důkazy. Jak zapojení občanů do kulturních činností posiluje občanskou angažovanost, demokracii a sociální soudržnost: poznatky z mezinárodního výzkumu Platforma výsledků projektů Erasmus+ Evropské mediální platformy podporované EU Horizont Evropa: Pracovní programy a financování výzkumu a inovací v oblasti demokracie a správy věcí veřejných (europa.eu) Nástroj pro technickou podporu (europa.eu)
	<i>Bojovat proti nenávistným verbálním projevům a podporovat vzájemný respekt ve veřejné diskusi prostřednictvím rozšíření seznamu trestných činů EU na všechny formy trestných činů z nenávisti a nenávistných verbálních projevů</i>	V roce 2021 přijala Komise sdělení Inkluzivnější a bezpečnější Evropa: rozšíření seznamu trestných činů EU o nenávistné verbální projevy a trestné činy z nenávisti, a to i s ohledem na podporu respektujícího, příznivého a bezpečnějšího prostředí pro veřejnou diskusi. To otevírá cestu k budoucímu rozhodnutí Rady o rozšíření seznamu trestných činů EU podle čl. 83 odst. 1 Smlouvy o trestné činy z nenávisti a nenávistné verbální projevy, včetně nenávistných verbálních projevů na internetu. Diskuse týkající se rozhodnutí rozšířit seznam trestných činů EU o nenávistné verbální projevy a trestné činy z nenávisti v Radě stále probíhají. V rámci nástroje NPP II Komise financuje program „Sít' pro podávání zpráv o rozmanitosti 2.0“ (1 milion EUR; období srpen 2020 – srpen 2024), který umožňuje regionální síti organizací občanské společnosti spolupracovat s cílem ovlivnit kvalitu mediálních sdělení ovlivňujících vnímání etnicity, náboženství a rovnosti pohlaví jako naléhavých tematických oblastí relevantních pro celkovou úroveň porozumění a tolerance na západním Balkáně. Projekt poskytuje nástroje, zdroje a důkazy pro celou občanskou společnost s cílem prosazovat inkluzivnější sdělovací prostředky a účinnou tvorbu politik podporujících toleranci.

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		V rámci nástrojů NPP II a III Komise podporuje činnost Rady Evropy v boji proti diskriminaci a nenávistným verbálním projevům na západním Balkáně prostřednictvím zvláštní složky Horizontálního nástroje EU a Rady Evropy (12 milionů EUR). Důkladná technická pomoc na regionální úrovni a v jednotlivých zemích podporuje soulad s evropskými normami a doporučeními Komise pro jednotlivé země v oblasti základních práv. <u>Užitečné odkazy:</u> Sdělení Inkluzivnější a bezpečnější Evropa Síť pro podávání zpráv o rozmanitosti – Síť pro podávání zpráv o rozmanitosti
Posílení svobody a plurality sdělovacích prostředků	<i>Doporučení o zajištění ochrany, bezpečnosti a posílení postavení novinářů a dalších pracovníků sdělovacích prostředků v Evropské unii, s přihlédnutím k novým online hrozbám, kterým čelí zejména novinářky</i>	V doporučení o bezpečnosti novinářů z roku 2021, přijatém v září 2021, byla členskými státy navržena opatření ke zlepšení bezpečnosti novinářů. Obsahuje katalog praktických opatření týkajících se účinného a nestranného vyšetřování a stíhání trestných činů, nezávislých mechanismů reakce a podpory, přístupu k místům konání a informacím, bezpečnosti během demonstrací, školení a bezpečnosti v prostředí internetu a posílení digitálních dovedností. Byla doporučena intenzivnější opatření na ochranu osob zvláště zranitelných vůči hrozbám a útokům, včetně novinářek, novinářů patřících k menšinám a novinářů, kteří se věnují otázkám rovnosti. V červenci 2023 zahájila Komise nezávislou externí studii, jejímž cílem je shromáždit informace o činnosti členských států při provádění doporučení. V rámci studie budou vypracovány přehledy o jednotlivých zemích, zhodnoceny postupy v jednotlivých zemích a vypracovány klíčové ukazatele a metodika monitorování a hodnocení. Tato metodika bude použita při budoucím podávání zpráv a očekává se, že zvýší úplnost a konzistentnost podávání zpráv na základě doporučení. Předběžné závěry studie byly projednány na čtvrtém ročníku Fóra zpravodajských médií, které se konalo 4. prosince 2023 v Bruselu. Komise rovněž pokračuje ve financování opatření zaměřených na poskytování právní a praktické pomoci novinářům v EU i mimo ni. V rámci nástroje NPP III financuje Komise program „SafeJournalists Network“ (1,44 milionu EUR; duben 2023 – červenec 2026), který provádí konsorcium vedené Nezávislým sdružením novinářů Srbska, s cílem přispět k vytvoření příznivého prostředí prostřednictvím podpory regionální platformy včasného varování, která bude informovat o případech útoků a hrozeb vůči novinářům, a dalšího zapojení donucovacích a justičních orgánů, jakož i řádného a rychlého sledování takových případů. V rámci horizontálního nástroje vedeného společně s Radou Evropy jsou na západním Balkáně přidělovány prostředky jak na regionální úrovni, tak na úrovni jednotlivých zemí, které podporují uplatňování práv a povinností mediálních subjektů v souladu s evropskými normami a zlepšování právního rámce (4 miliony EUR na období leden 2023 až prosinec 2026). <u>Užitečné odkazy:</u> Doporučení Komise o zajištění ochrany, bezpečnosti a posílení postavení novinářů a dalších pracovníků sdělovacích prostředků v Evropské unii

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		Domovská stránka – SafeJournalists Podpora a ochrana svobody projevu a sdělovacích prostředků – Horizontální nástroj (coe.int)
	<i>Strukturovaný dialog v rámci Evropského fóra zpravodajských médií s členskými státy, zúčastněnými stranami a mezinárodními organizacemi za účelem přípravy a provádění doporučení</i>	Strukturovaný dialog o bezpečnosti novinářů s ohledem na přípravu doporučení proběhl na prvním ročníku Evropského fóra zpravodajských médií (23. až 25. března 2021). Fóra se zúčastnili zástupci příslušných zúčastněných stran, včetně mezinárodních, vnitrostátních a unijních institucí, novinářských a vydavatelských asociací, výzkumných pracovníků, nevládních organizací a online platforem. Poté, co bylo v druhém a třetím ročníku fóra projednáno téma transformace a inovace sdělovacích prostředků, se 4. prosince 2023 v Bruselu konal nový ročník fóra, na kterém se projednávaly předběžné závěry nezávislé externí studie o činnosti členských států při provádění doporučení. <u>Užitečné odkazy:</u> Zpráva o strukturovaném dialogu o bezpečnosti novinářů Evropské fórum zpravodajských médií o bezpečnosti novinářů
	<i>Udržitelné financování projektů se zaměřením na právní a praktickou pomoc novinářům v EU i jinde, včetně školení novinářů v oblasti bezpečnosti a kybernetické bezpečnosti, a diplomatická podpora</i>	Komise financuje projekty zaměřené na právní a praktickou pomoc novinářům v členských státech i na celém světě. Opatření se zaměřují na mimořádnou podporu a rychlou reakci na porušování svobody tisku a sdělovacích prostředků a na budování kapacit a profesní rozvoj novinářů. Druhá fáze mechanismu „Media Freedom Rapid Response“, která potrvá do října 2023, zaznamenala 669 varování a 1121 napadených osob nebo subjektů. Nabídla finanční podporu 22 soudním sporům v jedenácti zemích, v nichž sdělovací prostředky a novináři čelili vyhrožování právními kroky. Pokud jde o fond pro mimořádné situace na financování praktické podpory, projekt obdržel 457 žádostí o praktickou podporu a ve 44 případech poskytl granty v průměrné výši 1 600 EUR na grant. V oblasti osvěty a zvyšování informovanosti o svobodě sdělovacích prostředků a bezpečnosti novinářů zveřejnil mechanismus Media Freedom Rapid Response 94 prohlášení a otevřených dopisů, které se týkaly klíčových otázek svobody tisku a sdělovacích prostředků ve 27 zemích. Čtvrtá fáze mechanismu Media Freedom Rapid Response byla zahájena v listopadu 2023 a potrvá do konce října 2025. Projekt Free Media Hub EAST, který byl zahájen v červenci 2023, podpoří stávající a zavedené nezávislé ruské a běloruské sdělovací prostředky působící v EU. V rámci tohoto programu budou uděleny granty ve výši více než 2,2 milionu EUR, poskytnuta pomoc a psychologická podpora, investováno do technologických řešení a posílena spolupráce mezi místními středisky, kde se tyto exilové sdělovací prostředky v EU nacházejí (zejména v Česku, Německu, Polsku, Lotyšsku a Litvě). „Přeshraniční fond investigativní žurnalistiky“ IJ4EU umožnil téměř 300 novinářům z celé EU provádět investigativní spolupráci na nadnárodních tématech ve veřejném zájmu. Z fondu IJ4EU bylo 43 projektům přiděleno 1 110 868,65 EUR. Dalších 15 000 EUR bylo uděleno třem novinářským týmům v rámci ocenění dopadu fondu IJ4EU. Z fondu byla také nabízena odborná příprava a odborné vedení pro nezávislé pracovníky a poskytovala se praktická, právní a redakční pomoc

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		všem příjemcům grantů, jakož i právní podpora v případě porušení svobody tisku. V období od července 2023 do června 2025 bude podpora investigativní žurnalistiky pokračovat v rámci projektu „Iniciativa pro investigativní žurnalistiku“. Delegace mimo EU nadále provádějí opatření v souladu s Příručkou pro bezpečnost novinářů. Pro delegace EU byly vypracovány školicí a naučné materiály, jak řešit případy zneužití moci vůči novinářům. EU rovněž podporuje granty na akce realizované organizacemi občanské společnosti a sdělovacími prostředky za účelem poskytnutí právní pomoci, budování kapacit, finanční podpory, školení v oblasti bezpečnosti a kybernetické bezpečnosti. EU pokračuje ve své finanční a technické pomoci a spolupracuje s partnery z odvětví sdělovacích prostředků a dalšími důvěryhodnými subjekty, jako je Evropská nadace pro demokracii. Většina delegací EU označila svobodu projevu / svobodu sdělovacích prostředků a bezpečnost novinářů za klíčovou prioritu ve svých strategiích pro jednotlivé země v oblasti lidských práv na období 2021–2024. Příkladem je program Lidská práva a demokracie nástroje NDICI, který mimo jiné podporuje projekty zaměřené na zvyšování profesních dovedností, schopností a kapacit novinářů, bloggerů a pracovníků sdělovacích prostředků. Podporuje také samoregulační a normotvorné iniciativy vyvíjené sdělovacími prostředky. V rámci tohoto programu EU přidělila na období 2022–2023 finanční prostředky pro jednotlivé země (spravované delegacemi EU), které umožňují realizaci místních opatření na podporu těchto cílů. Součástí tohoto programu nástroje NDICI je také globální opatření na podporu sdělovacích prostředků a využití nových technologií, jehož cílem je podpora a ochrana demokracie, boj proti ohrožení demokracie a volebních procesů, ochrana nezávislosti sdělovacích prostředků a vypořádání se s výzvami nových technologií. V rámci nástroje NPP (nástroj pro občanskou společnost a program pro sdělovací prostředky) má Komise za sebou řadu ucelených a specializovaných regionálních programů na podporu nezávislých sdělovacích prostředků a plurality sdělovacích prostředků na západním Balkáně a v Turecku v hodnotě více než 42 milionů EUR (říjen 2023). Programy se zaměřují na různé systémové aspekty svobody sdělovacích prostředků, ale především na širší aspekty příznivého prostředí pro sdělovací prostředky (včetně bezpečnosti novinářů, boje proti dezinformacím atd.), přístupu k financím a ekonomické udržitelnosti, profesních standardů sdělovacích prostředků a kvalitního obsahu. Například: • Program „Podpora svobody a plurality sdělovacích prostředků na západním Balkáně“ (10 milionů EUR, březen 2023 – srpen 2025), jehož cílem je zlepšit ekonomickou udržitelnost nezávislých sdělovacích prostředků a jejich schopnosti vytvářet kvalitní zpravodajství a usnadnit regionální výměny informací a vytváření sítí mezi sdělovacími prostředky a dalšími subjekty na mediálního trhu. • Tři přímé granty na akce Evropské nadace pro demokracii na cílenou podporu sdělovacích prostředků a občanských subjektů (37,6 milionu EUR, z toho přibližně polovina pro sdělovací prostředky) a roční provozní grant (2 miliony EUR ročně): flexibilní systém opětovného poskytování grantů na podporu demokracie v rychlé se měnícím prostředí.

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		V posledních pěti letech financovala EU v zemích mimo EU projekty na podporu svobody projevu a nezávislých sdělovacích prostředků v hodnotě více než 120 milionů EUR. Mezi příklady akcí patří: • Zvláštní podpora novinářů a sdělovacích prostředků na Ukrajině (30 milionů EUR). • Podpora nezávislé žurnalistiky v jižním sousedství dosáhla v roce 2021 výše 15 milionů EUR. Granty byly poskytnuty prostřednictvím Evropské nadace pro demokracii. • V únoru 2022 vstoupil v platnost rozsáhlý program na podporu ruských nezávislých sdělovacích prostředků, který poskytuje mimořádnou podporu i dlouhodobé budování kapacit a další podpůrná opatření. • Zahájení postupů pro výběr příslušných organizací, které budou provádět činnosti na ochranu nezávislých sdělovacích prostředků v rámci tematického rámce Partnerství pro lidská práva a demokracii. • Organizace ProtectDefenders posiluje svou práci na ochranu novinářů v zemích, kde je krize. V roce 2021 tento mechanismus podpořil přibližně 550 novinářů po celém světě. • V Afghánistánu byly s organizacemi UNESCO a Internews dohodnuty dva programy pro sdělovací prostředky působící v rámci země a sdělovací prostředky působící ze zahraničí. • Organizace Media Support a Assises de Journalism. V rámci programu Globální Evropa pro lidská práva a demokracii na období 2021–2027 je na podporu nezávislých sdělovacích prostředků a využití digitalizace po celém světě vyčleněno odhadem 185 milionů EUR. Nová dohoda o finančním rámcovém partnerství v oblasti ochrany nezávislých sdělovacích prostředků umožní strategičtější spolupráci s vybranými nevládními organizacemi, které se zasazují o ochranu svobody sdělovacích prostředků po celém světě. Dohoda je podepsána na dobu čtyř let (2023–2027) se třemi předními konsorcií. K dispozici bude až 20 milionů EUR. Cílem je posílit odolnost ohrožených novinářů a sdělovacích prostředků; bojovat proti nenávistným verbálním projevům, extremismu a dezinformacím; umožnit mladým novinářům pracujícím v obtížných podmínkách přístup k profesnímu rozvoji a vzdělávacím příležitostem; budovat a posilovat přeshraniční síť organizací pro rozvoj sdělovacích prostředků a organizací občanské společnosti. <u>Užitečné odkazy:</u> Media Freedom Rapid Response IJ4 EU – Investigativní žurnalistika pro Evropu Příručka pro bezpečnost novinářů Mezinárodní spolupráce a rozvoj – Výzvy k předkládání návrhů a nabídek Domovská stránka – SafeJournalists Evropská nadace pro demokracii (democracyendowment.eu) WB6 MEDIA Podpora svobody a plurality sdělovacích prostředků na západním Balkáně

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
	<i>Zřídít expertní skupinu pro strategické žaloby proti účasti veřejnosti, která by shromažďovala a vyměňovala si osvědčené postupy v oblasti právní podpory novinářů a další akce</i>	V roce 2021 byla zřízena expertní skupina pro strategické žaloby proti účasti veřejnosti, která Komisi pomáhala při přípravě balíčku opatření proti strategickým žalobám proti účasti veřejnosti. Skupina složená z právníků a sdružení odborníků se sešla osmkrát. Skupina nadále podporuje členské státy při provádění doporučení. <u>Užitečné odkazy:</u> Expertní skupina pro strategické žaloby proti účasti veřejnosti
	<i>Předložit iniciativu na ochranu novinářů a občanské společnosti před strategickými žalobami proti účasti veřejnosti</i>	V dubnu 2022 Komise předložila balíček opatření proti strategickým žalobám proti účasti veřejnosti, v němž navrhla legislativní záruky k omezení zneužívání soudních sporů proti novinářům a obráncům lidských práv, jakož i širokou škálu nelegislativních opatření na podporu opatření na vnitrostátní úrovni k řešení některých hlavních příčin strategických žalob proti účasti veřejnosti, jako jsou pravidla pro případy pomluvy. Evropský parlament a Rada dosáhly 30. listopadu předběžné politické dohody o směrnici o ochraně před strategickými žalobami proti účasti veřejnosti. S ohledem na doporučení by členské státy měly od konce roku 2023 každoročně podávat Komisi zprávy o souhrnných údajích shromážděných na vnitrostátní úrovni, a to při plném dodržování požadavků na ochranu údajů. Komise každoročně zveřejní souhrn obdržených příspěvků. <u>Užitečné odkazy:</u> Návrh směrnice o ochraně osob, které se podílejí na účasti veřejnosti, před zjevně neopodstatněnými nebo zneužívajícími soudními řízeními („strategickými žalobami proti účasti veřejnosti“)
	<i>Podporovat spolupráci na úrovni EU mezi vnitrostátními radami pro sdělovací prostředky, dalšími mediálními samoregulačními orgány, nezávislými mediálními regulačními orgány a sítěmi novinářů a iniciativami podporujícími novinářská partnerství a standardy</i>	Komise podporuje spolupráci mezi vnitrostátními radami pro sdělovací prostředky, dalšími mediálními samoregulačními orgány, nezávislými mediálními regulačními orgány a sítěmi novinářů a iniciativami podporujícími novinářská partnerství a standardy, zejména prostřednictvím finanční podpory projektů v rámci různých programů (např. Horizont 2020 a Horizont Evropa, Kreativní Evropa). Jedním z příkladů je pilotní projekt „Rada pro sdělovací prostředky v digitálním věku“, který se zaměřuje na zdůraznění důležité úlohy tiskových rad a rad pro sdělovací prostředky v době klesající důvěry v novináře a sdělovací prostředky v kombinaci s rostoucími dezinformacemi v nových sdělovacích prostředcích. Na digitální výzvy nahlíží prostřednictvím čtyř hlavních složek: akademické práce s cílem poskytnout údaje a analýzy týkající se stávajících tiskových rad, kampaně na zvýšení informovanosti na podporu samoregulace sdělovacích prostředků, zviditelnění a výměny informací o práci rad pro sdělovací prostředky na mezinárodní scéně a posílení stávajících organizací nebo podpory budoucích organizací. Na tento projekt naváže projekt „Rady pro sdělovací prostředky v digitálním věku 4“, který bude probíhat v období od července 2023

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		do června 2025. Mezi další projekty patří projekty v rámci výzvy programu Horizont Evropa „Sdělovací prostředky pro demokracii – demokratické sdělovací prostředky“ nebo projekt „Evropská výměna odborných znalostí v rámci žurnalistiky“ (financovaný z programu Kreativní Evropa), který poskytuje novinářům znalostní centrum za účelem propojení za základě vzájemné důvěry a společných pravidel. Dalším příkladem je program „Posílení kvalitního zpravodajství a nezávislé žurnalistiky na západním Balkáně a v Turecku II“ (2,2 mil. EUR; leden 2023 – prosinec 2025) s cílem posílit zapojení občanů a sdělovacích prostředků založené na důvěře, poskytnout zdroje a vytvořit podmínky pro sdělovací prostředky a novináře, aby mohli vytvářet vysoce kvalitní obsah prostřednictvím vzdělávání, odborné přípravy, odborného vedení a redakční podpory, technické a finanční podpory, zveřejňování a propagace vynikajících výsledků v oblasti kvalitní a investigativní žurnalistiky. V rámci Horizontálního nástroje EU a Rady Evropy se regionální a zvláštní přiděly pro jednotlivé země západního Balkánu zaměřují na zajištění dodržování práv i povinností novinářů, sdružení novinářů, samoregulačních orgánů a dalších mediálních organizací v souladu se systémem judikatury Evropského soudu pro lidská práva a normami Rady Evropy, včetně spolupráce s regulačními orgány pro sdělovací prostředky a justičním sektorem (4 miliony EUR, období leden 2023 až prosinec 2026). <u>Užitečné odkazy:</u> Rady pro sdělovací prostředky v digitálním věku Podpora a ochrana svobody projevu a sdělovacích prostředků – Horizontální nástroj (coe.int) Projekty programu Horizont Evropa o budoucnosti liberální demokracie
	<i>Zřídít Monitor vlastnictví sdělovacích prostředků a vypracovat další možné pokyny týkající se transparentnosti vlastnictví sdělovacích prostředků</i>	Pilotní projekt týkající se Monitoru vlastnictví sdělovacích prostředků byl zahájen v září 2021 a jeho druhá fáze skončila v září 2023. Poskytuje databázi s informacemi o vlastnictví a kontrole nejdůležitějších zpravodajských sdělovacích prostředků ve 27 členských státech. Projekt zahrnuje nejvýznamnější sdělovací prostředky, které byly vybrány z hlediska poptávky (podíl na trhu) a/nebo obsahu (citace a/nebo doporučení jiných služeb zpravodajských sdělovacích prostředků). Vzorky zahrnují celostátní i regionální sdělovací prostředky. Všechny údaje byly získány z veřejně dostupných zdrojů. V září 2023 přijala Komise návrh nařízení o Evropském aktu o svobodě sdělovacích prostředků a doprovodné doporučení o vnitřních zárukách redakční nezávislosti a transparentnosti vlastnictví v odvětví sdělovacích prostředků. Nařízení stanoví řadu požadavků na informace pro poskytovatele mediálních služeb: oficiální název, kontaktní údaje, jména přímých, nepřímých a skutečných vlastníků. Doporučení vybízí členské státy, aby pověřily regulační orgány vytvořením a vedením specializované databáze vlastnictví online sdělovacích prostředků s údaji rozdělenými podle různých druhů sdělovacích prostředků. Interinstitucionální jednání probíhají. <u>Užitečné odkazy:</u>

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		Monitor vlastnictví sdělovacích prostředků Nařízení Evropský akt o svobodě sdělovacích prostředků Doporučení o vnitřních zárukách redakční nezávislosti a transparentnosti vlastnictví v odvětví sdělovacích prostředků
	<i>Podporovat opatření pro transparentní a spravedlivé zadávání reklamy státem</i>	Návrh Evropského aktu o svobodě sdělovacích prostředků, který Komise přijala v září 2022, stanoví požadavky na zadávání reklamy státem sdělovacím prostředkům tak, aby byla zadávána podle transparentních, objektivních, přiměřených a nediskriminačních kritérií a prostřednictvím otevřených, přiměřených a nediskriminačních postupů. Členské státy by musely zveřejnit vynaložené částky na reklamu zadávanou státem a jejich příjemce. Interinstitucionální jednání o tomto návrhu stále probíhají. <u>Užitečné odkazy:</u> Nařízení Evropský akt o svobodě sdělovacích prostředků Doporučení o vnitřních zárukách redakční nezávislosti a transparentnosti vlastnictví v odvětví sdělovacích prostředků
	<i>Zmapovat možnosti další podpory mediální rozmanitosti a podporovat jednotný celoevropský postup zdůrazňování audiovizuálních mediálních služeb obecného zájmu</i>	Dne 16. září 2022 byla zveřejněna nezávislá studie o pluralitě a rozmanitosti sdělovacích prostředků online. Mapuje legislativní opatření a postupy v rámci odvětví související se zdůrazňováním a dohledatelností obsahu a služeb obecného zájmu a zároveň hodnotí účinnost těchto opatření. Prostřednictvím studie bylo zjištěno, že obsah a služby s vyšším zdůrazněním mohou mít dopad na přístup k rozmanitosti a pluralitě sdělovacích prostředků. Posoudit skutečný dopad, který mohou mít současná opatření v rámci odvětví týkající se zdůrazňování obsahu na pluralitu sdělovacích prostředků a na přístup uživatelů k rozmanitosti sdělovacích prostředků, je však náročné. Důvody jsou spojeny s používáním doporučení obsahu založeným na algoritmech a naprostým nedostatkem přístupu k údajům. Ve studii jsou dále navrhovány a projednávány politické možnosti a doporučení, jak vytvořit transparentní a odpovědné režimy zdůrazňování. V průběhu roku 2021 proběhla výměna osvědčených postupů a seminář týkající se zdůrazňování obsahu obecného zájmu v rámci skupiny evropských regulačních orgánů pro audiovizuální mediální služby (ERGA), jejichž výsledkem byla zpráva. V září byl uspořádán seminář, který byl podkladem pro konečný výstup. Práce skupiny ERGA pokračovala v roce 2022 dalšími pokyny/analýzou týkajícími se účinnosti algoritmů a systémů doporučování při zajišťování náležitého zdůraznění audiovizuálních mediálních služeb obecného zájmu, jakož i zdůraznění evropských děl. Náležité zdůraznění audiovizuálních mediálních služeb obecného zájmu podle článku 7a revidované směrnice o audiovizuálních mediálních službách je jednou z oblastí, v nichž má nový Evropský sbor pro mediální služby vydat pokyny v rámci budoucího Evropského aktu o svobodě sdělovacích prostředků. Komise rovněž vyčlenila celou rozpočtovou položku („opatření v multimediální oblasti“) na podporu tvorby nezávislého zpravodajství o záležitostech EU. Mezi příjemce patří Euronews, rozhlasové sítě, iniciativy v oblasti datové žurnalistiky nebo projekt European Newsroom sdružující přední evropské zpravodajské tiskové agentury. To doplňuje řada pilotních projektů

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		v oblasti sdělovacích prostředků a posílení postavení občanů, jako jsou evropské mediální platformy, jejichž cílem je zlepšit přístup občanů EU k důvěryhodným informacím, nebo výzva k poskytování zpráv mladým lidem o důležitých a významných otázkách v celé Evropě, a tím zvýšit jejich demokratickou angažovanost. Další granty jsou k dispozici na podporu internetových sdělovacích prostředků malého rozsahu za účelem provádění výzkumu a činností týkajících se mediální gramotnosti na podporu boje proti dezinformacím, jakož i na podporu zpravodajských sdělovacích prostředků v souvislosti se „zpravodajskými poušťemi“. <u>Užitečné odkazy:</u> Studie o pluralitě a rozmanitosti sdělovacích prostředků online Evropské mediální platformy Zpráva skupiny evropských regulačních orgánů pro audiovizuální mediální služby – ERGA Opatření v multimediální oblasti Formování digitální budoucnosti Evropy (europa.eu)
Boj proti dezinformacím a manipulaci s informacemi	<i>V této souvislosti budou útvary Komise a ESVČ spolupracovat s členskými státy, občanskou společností a příslušným odvětvím na vylepšení jednotných definic a metodik s cílem řešit různé kategorie dezinformací a vlivových operací.</i>	ESVČ ve spolupráci s Komisí, členskými státy, mezinárodními partnery a dalšími zúčastněnými stranami pokročila v práci na společném porozumění a terminologii a v červnu 2021 byl rozeslán neoficiální dokument s návrhem koncepční definice zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, která lépe charakterizuje hrozbu, již čelí informační prostředí. Od té doby byla tato terminologie použita v mnoha dokumentech Evropské unie i mimo ni, včetně komuniké ministrů zahraničních věcí zemí G7 z roku 2022 a společného prohlášení o spolupráci mezi EU a NATO v roce 2023. Občanská společnost, akademická obec, odvětví a další zúčastněné strany byly konzultovány prostřednictvím specializovaných setkání odborníků u kulatého stolu, která se konala v průběhu let 2021–2022, a spolupráce s cílem podpořit společné porozumění a zajistit, aby byly k dispozici analytické kapacity, které zajistí, že budou splněna kritéria zahraniční manipulace s informacemi a vměšování. Práce na dalším zpřesnění porozumění jednotlivým prvkům definice zahraniční manipulace s informacemi a vměšování budou pokračovat, a to i prostřednictvím specializovaných projektů. Definici zaznamenala i občanská společnost, což dokládá zpráva EU DisinfoLab z roku 2023. <u>Užitečné odkazy:</u> Strategický kompas pro bezpečnost a obranu EU Závěry týkající se zahraniční manipulace s informacemi a vměšování (červenec 2022) EUvsDisinfo Zpráva o činnosti ESVČ v oblasti strategické komunikace 2021 Zpráva o činnosti ESVČ v oblasti strategické komunikace 2022

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		Výroční zpráva mechanismu rychlé reakce G7 za rok 2021 Prohlášení ministrů zahraničí G7 2022 Společné prohlášení o spolupráci mezi EU a NATO EU DisinfoLab – zahraniční manipulace s informacemi a vměšování: směrem k nové evropské definice zahraničního vměšování
	<i>Vypracovat soubor nástrojů EU pro boj proti zahraničnímu vměšování a vlivovým operacím, včetně nových nástrojů, které umožní vymáhat náklady od pachatelů, jakož i posílit strategickou komunikační činnost a pracovní skupiny ESVČ</i>	ESVČ poskytla v dubnu 2021 společný koncepční dokument ESVČ a EK o souboru nástrojů pro boj proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování, který identifikuje čtyři rozměry souboru nástrojů pro boj proti zahraniční manipulaci a vměšování: informovanost o situaci, budování odolnosti, narušení / regulace a opatření související s vnější činností EU, včetně SZBP a diplomatických reakcí. Každá oblast zahrnuje různé druhy nástrojů, které mají potenciál buď zabránit, nebo snížit dopad zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, odradit od provádění těchto činností nebo na ně reagovat. V březnu 2023 vzala Horizontální pracovní skupina pro posilování odolnosti a boj proti hybridním hrozbám (HWP ERCHT) na vědomí aktualizovaný konceptní dokument o zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a existenci souboru nástrojů. V červenci 2022 přijala Rada závěry Rady o zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování. ESVČ a útvary Komise pokračovaly v diskusích s členskými státy o nástrojích, které umožňují zvýšit náklady pro pachatele. Pokračuje úsilí o další posílení interních kapacit a schopností strategických komunikačních týmů a pracovních skupin ESVČ, včetně sítě 27 úředníků pro strategickou komunikaci, kteří řídí strategické komunikační úsilí na místě. EU rovněž využila své diplomatické nástroje k řešení zahraniční manipulace s informacemi a vměšování ze strany státních subjektů. Především od března 2022 EU uvalila sankce na Russia Today (RT), Sputnik a další sdělovací prostředky za jejich klíčovou roli v manipulaci s informacemi a vměšování v souvislosti s agresí vůči Ukrajině (úplný seznam v příloze XV nařízení (EU) č. 833/2014). Kromě toho veřejné kanály, jako je EUvsDisinfo, pokračují ve zvyšování informovanosti o prokremelské manipulaci s informacemi a vměšování a odhalují jejich koordinovaný charakter. V roce 2022 oslovil projekt EUvsDisinfo více než 2,7 milionu lidí prostřednictvím svých internetových stránek a dalších 19,3 milionu prostřednictvím kanálů sociálních médií. <u>Užitečné odkazy:</u> Strategický kompas Závěry týkající se zahraniční manipulace s informacemi a vměšování (červenec 2022) EUvsDisinfo Zpráva o činnosti ESVČ v oblasti strategické komunikace 2021 Zpráva o činnosti ESVČ v oblasti strategické komunikace 2022

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		Mapa sankcí EU
	<i>Zavést nový protokol k posílení stávajících struktur spolupráce v boji proti dezinformacím, a to jak v EU, tak na mezinárodní úrovni</i>	Opatření EU v reakci na bezprecedentní vlny zahraniční manipulace s informacemi, vměšování a dezinformací v současném geopolitickém kontextu ukázala, že spolupráce mezi různými orgány EU funguje dobře. Stávající struktury spolupráce se ukázaly jako pružné a reagující na měnící se potřeby, aniž by bylo nutné zavádět nová formální opatření. Zapojení do příslušných sítí, jako je systém rychlého varování a síť pro boj proti dezinformacím, se ukázalo jako velmi užitečné pro zajištění včasného sdílení analýz, poznatků a produktů, jakož i komunikačních plánů a strategií. ESVČ se zabývá problematikou zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, včetně dezinformací, a to prostřednictvím strategické komunikace ESVČ a systému rychlého varování spravovaného ESVČ, s cílem usnadnit každodenní výměnu informací s členskými státy EU a mezinárodními partnery. Útvary Komise se zabývají různými aspekty dezinformací v EU (např. dezinformacemi týkajícími se voleb, kybernetickou bezpečností, svobodou sdělovacích prostředků, online platformami). Od roku 2018 Komise posílila svou vnitřní koordinaci prostřednictvím sítě pro boj proti dezinformacím, kterou tvoří útvary Komise a zastoupení v členských státech EU, přičemž pozorovateli jsou ESVČ a Evropský parlament. Prostřednictvím této sítě Komise sdružuje a využívá kapacity, aby mohla nabídnout účinnou reakci na dezinformace prostřednictvím koordinované akce. Bezprostředně po invazi na Ukrajinu Komise zintenzivnila spolupráci s online platformami, aby sledovala provádění sankcí proti ruským sdělovacím prostředkům a koordinovala jejich úsilí v boji proti dezinformacím souvisejícím s konfliktem. Komise a členské státy rovněž spolupracují v rámci Evropské sítě pro volební spolupráci za účelem projednání případů vměšování do volebních procesů a výměny osvědčených postupů. Spolupráce mezi příslušnými sítěmi je zásadní. Proto bylo v rámci systému rychlého varování uspořádáno v prosinci 2023 společné zasedání s Horizontální pracovní skupinou pro posilování odolnosti a boj proti hybridním hrozbám a s Evropskou sítí pro volební spolupráci. EU v rámci své vnější činnosti rovněž financovala nezávislé regionální organizace, které se zabývají podporou občanské techniky pro demokracii a přístupem ke spolehlivým informacím o volebních procesech. <u>Užitečné odkazy:</u> Zpráva o činnosti 2021 Zpráva o činnosti 2022 Strategická komunikace ESVČ Zpráva o hrozbách zahraniční manipulace s informacemi a vměšování Plán řízení GR Komunikace na rok 2022

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
	<i>Vyvinout společný rámec a metodiku pro shromažďování systematických důkazů o zahraničním vměšování a strukturální dialog s občanskou společností, subjekty soukromého sektoru a dalšími relevantními partnery za účelem pravidelného přezkumu situace v oblasti hrozeb</i>	ESVČ navrhla společný analytický rámec a metodiku pro shromažďování systematických důkazů o činnosti zahraniční manipulace s informacemi a vměšování. Tato metodika podpoří ještě účinnější a kolaborativnější sdílení a analýzu informací v rámci EU i na mezinárodní úrovni. V únoru 2023 byla zveřejněna první zpráva ESVČ o hrozbách zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, jejímž cílem je ověření koncepce společného rámce, který umožňuje vzájemné sdílení komplexních poznatků včas, interoperabilně a v širokém měřítku. V tomto duchu ESVČ usnadňuje komunitní přístup ke sdílení informací v podobě střediska pro sdílení a analýzu informací (ISAC), jehož cílem je usnadnit shromažďování a sdílení údajů o incidentech v oblasti zahraniční manipulace s informacemi a vměšování mezi důvěryhodnými partnery. Závazek EU a Spojených států v rámci Rady EU–USA pro obchod a technologie zahrnuje společnou normu pro strukturovanou výměnu informací o hrozbách v oblasti zahraniční manipulace s informacemi a vměšování mezi Evropskou unií a Spojenými státy, jakož i základní společnou metodiku pro identifikaci, analýzu a potírání zahraniční manipulace s informacemi a vměšování. Evropská unie a Spojené státy plánují podporovat používání této normy ze strany zúčastněných stran po celém světě. V říjnu 2023 se obě strany během summitu EU a USA dohodly na rozšíření spolupráce v oblasti boje proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování na základě společných zásad, jako jsou specializované strategie, vnitřní organizační struktury, kapacity, občanská společnost a mnohostranné zapojení. Cílem této spolupráce by měla být podpora podobně smýšlejících partnerů společně s partnerskými zeměmi v boji proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování při zachování ochrany svobody projevu, a to i prostřednictvím koordinovaných činností USA a EU. Byl navázán pokračující dialog s občanskou společností, soukromým sektorem a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami. Proběhly specializované výměny s odborníky, včetně zasedání odborníků u kulatého stolu, týkající se na posouzení hrozeb s cílem zajistit poznatky od externích zúčastněných stran ohledně znalosti situace v oblasti zahraniční manipulace s informacemi a vměšování a získat podklady pro přístupy. Byl zahájen nový projekt EU realizovaný Ústavem EU pro studium bezpečnosti (EUISS) (3 miliony EUR), jehož cílem je vyvinout praktické podpůrné nástroje pro usnadnění sdílení informací, poznatků a důkazů o zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování mezi různými subjekty. <u><i>Užitečné odkazy:</i></u> První zpráva ESVČ o hrozbách zahraniční manipulace s informacemi a vměšování Projekt FPI zaměřený na boj proti zahraničnímu vměšování

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
	<i>Zvýšit podporu budování kapacit vnitrostátních orgánů, nezávislých sdělovacích prostředků a občanské společnosti ve třetích zemích s cílem odhalovat dezinformace a zahraniční vlivové operace a reagovat na ně</i>	V říjnu 2022, u příležitosti celosvětového týdne mediální a informační gramotnosti, byla v rámci projektu EUvsDisinfo spuštěna sekce „LEARN“, zvláštní internetová stránka, která vysvětluje mechanismy, taktiky, společné narativy a subjekty stojící za zahraniční manipulací s informacemi a vměšováním a dezinformacemi. V regionu západního Balkánu se EU zapojila do proaktivní a věcné komunikace a budování kapacit institucí za účelem řešení hrozeb zahraniční manipulace s informacemi a vměšováním. V roce 2022 podpořila EU více než 250 novinářů, kteří diskutovali o účinných způsobech podpory profesionální žurnalistiky v regionu. V roce 2021 byla poskytnuta podpora na uspořádání konference EU a západního Balkánu o mediální gramotnosti s cílem diskutovat o dezinformacích, výzvách profesionální žurnalistiky, významu mediální gramotnosti v novém mediálním prostředí a strategiích odolnosti. Podpora byla poskytnuta také novým studiím, jako je: „Vývoj propagandistických narativů o Ukrajině“ a iniciativa pro budování kapacit „Propojení mediální komunity ve věku dezinformací“ (Sarajevo, 24. února 2023). Nástroj pro občanskou společnost a program pro sdělovací prostředky ve prospěch západního Balkánu a Turecka zahrnuje také řadu opatření zaměřených na boj proti dezinformacím u příjemců pomoci v rámci nástroje NPP III. Mezi tato opatření například patří: - „Budování důvěry ve sdělovací prostředky v jihovýchodní Evropě: Podpora žurnalistiky jako veřejného statku“ (3 miliony EUR červenec 2023 – červenec 2026) „Naše sdělovací prostředky: Opatření občanské společnosti zaměřené na zvyšování mediální gramotnosti a aktivismu, boj proti polarizaci a podporu dialogu“ (1,3 milionu EUR; únor 2023 – leden 2025) - „Podávání zpráv o digitálních právech a svobodách“ (1,3 mil; leden 2023 – prosinec 2025), jehož cílem je zlepšit znalosti a dovednosti sdělovacích prostředků a občanské společnosti týkající se souvislostí mezi porušováním digitálních práv a dezinformacemi. - „Síť SEECheck – boj proti dezinformacím a zavádějícím informacím prostřednictvím sítě ověřovatelů faktů“ (1,24 mil. EUR; leden 2023 – červen 2026) se zaměřuje na posílení profesních sítí, nezávislých sdělovacích prostředků a organizací občanské společnosti. Program solidarity EU pro pandemii COVID-19 přijatý v roce 2020 s Východním partnerstvím zahrnoval složku ve výši 10 milionů EUR, která měla místním organizacím občanské společnosti umožnit zmírnit dopady na nejzranitelnější skupiny a neúměrně postižené. Tato složka zahrnuje podporu činností místních organizací občanské společnosti v oblasti kontroly a osvěty, které se týkají boje proti dezinformacím o pandemii COVID-19, monitorování a podávání zpráv o opatřeních omezujících občanské svobody a jejich rušení.

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		Nástroj pro občanskou společnost Východního partnerství podpořil v roce 2019 vytvoření regionální jihokavkazské výzkumné laboratoře pro digitální forenzní analýzu, která buduje síť výzkumných specialistů zabývajících se zejména dezinformacemi ovlivňovanými Kremlem. Kromě toho je poskytována pomoc prostřednictvím programu EU pro nezávislé sdělovací prostředky ve výši 8 milionů EUR, který poskytuje podporu na zlepšení okamžité a dlouhodobé finanční životaschopnosti nezávislých sdělovacích prostředků v regionu. Celkově EU v současné době podporuje nezávislé sdělovací prostředky v zemích Východního partnerství částkou více než 30 milionů EUR. Podpora byla poskytnuta také nezávislým sdělovacím prostředkům a organizacím občanské společnosti, které bojují proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a dezinformacím na Ukrajině a v Moldavsku. V rámci regionálního projektu EU4Independent Východního partnerství byli novináři z regionu vyzváni, aby zvyšovali informovanost o EU a podporovali regionální kontakty. V červnu 2022 bylo do Bruselu pozváno 80 zástupců ověřovatelů faktů, novinářů a organizací občanské společnosti z východního sousedství a Střední Asie. EU také poskytuje podporu ruským nezávislým sdělovacím prostředkům, které byly nuceny uprchnout před ruským režimem, a snaží se také čelit manipulaci s informacemi a dezinformacím ze strany Kremlu. V jižním sousedství poskytuje balíček opatření pro sdělovací prostředky určený Jihu od roku 2021 (15 milionů EUR, období 2022– 2026) komplexní podporu nezávislému mediálnímu sektoru s cílem zajistit, aby zůstal nezávislý, pluralitní a odolný, byl schopen bránit se současným hrozbám a mohl podporovat kritické občanské myšlení. Dále podporuje spolupráci a koordinaci mezi organizacemi na podporu sdělovacích prostředků v boji proti dezinformacím a práci s nejzranitelnějšími a nezávislými sdělovacími prostředky prostřednictvím podpory Evropské nadace pro demokracii. V regionu Blízkého východu a severní Afriky poskytla práce úřadu EU pro regionální sdělovací prostředky další nástroj, který EU umožnil navázat kontakt s arabsky mluvícím publikem. V zájmu sledování vývoje mnohostranné hrozby zahraniční manipulace s informacemi a vměšování v regionu a zvyšování informovanosti o této problematice byla navázána spolupráce s místními odborníky z řad občanské společnosti, akademické obce a sdělovacích prostředků. Od února 2022 úřad EU pro regionální sdělovací prostředky uskutečnil více než 150 rozhovorů s panarabskými kanály o ruské invazi na Ukrajinu s cílem bojovat se zahraniční manipulací s informacemi a vměšováním vedeném z Kremlu. V indo-tichomořském regionu byla zahájena spolupráce s organizacemi občanské společnosti a podpora nezávislých sdělovacích prostředků mimo bezprostřední sousedství EU. V reakci na naléhavou potřebu posílit schopnosti EU v oblasti strategické komunikace v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině a sílící zahraniční manipulací s informacemi a vměšováním do dění v regionu byla zřízena pracovní skupina pro subsaharskou Afriku.

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		V rámci širšího úsilí řešit zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování spolu s přijetím Strategického kompasu pro bezpečnost a obranu probíhá od roku 2022 pilotní podpora vybraných misí a operací SBOP, a to jak civilních, tak vojenských, s cílem budovat odolnost proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování. Kromě toho nástroj TAIEX aktivně podporuje země zapojené do procesu rozšíření a země evropského sousedství v boji proti dezinformacím. Na západním Balkáně byl v roce 2022 uspořádán online regionální seminář nástroje TAIEX, po němž následovaly akce pro jednotlivé země – Černou Horu, Albánii a Kosovo. V roce 2023 se uskutečnilo několik seminářů nástroje TAIEX, konkrétně seminář o výzvách a změnách stávajících mechanismů zaměřených na postihování šíření dezinformací a studijní návštěva nástroje TAIEX týkající se modelů mechanismů spolupráce pro zřízení monitorovacího orgánu pro boj proti dezinformacím a nenávisným verbálním projevům. V oblasti sousedství byl v únoru 2023 uspořádán dvoudenní seminář nástroje TAIEX pro více zemí o strategiích boje proti dezinformacím, jehož cílem bylo poskytnout podporu Ukrajině, Moldavsku a Gruzii při odhalování, analýze a navrhování vhodných reakcí na dezinformace. V návaznosti na to se v roce 2024 plánují semináře nástroje TAIEX na základě žádostí Moldavska a Ukrajiny, které se budou týkat tématu voleb a zahraniční manipulace s informacemi a vměšování a spolupráce s africkými partnery v oblasti boje proti dezinformacím. Nová dohoda o finančním rámcovém partnerství v oblasti ochrany nezávislých sdělovacích prostředků se mimo jiné zaměřuje na budování kapacit mediálních subjektů v oblasti boje proti dezinformacím. Na období 2023–2027 bude k dispozici až 20 milionů EUR. V rámci nástroje NDICI – Globální Evropa je zavedeno opatření na zlepšení informovanosti a odolnosti vůči dezinformacím ve věku umělé inteligence. Toto opatření zahrnuje rozvoj vztahů mezi subjekty v Evropě a vybranými zeměmi v Africe a Latinské Americe a Karibiku a posílení spolupráce jih–jih. <i>Užitečné odkazy:</i> Nově financované projekty programu Horizont Evropa (v rámci výzev v letech 2021 a 2022) zaměřené na demokratickou politiku a právní stát v zemích evropského sousedství (východního a jižního) a v kandidátských zemích EU. Online seminář nástroje TAIEX o nových geopolitických důsledcích dezinformací na západním Balkáně Seminář nástroje TAIEX o výzvách a změnách stávajících mechanismů zaměřených na postihování šíření dezinformací Seminář nástroje TAIEX o výzvách a změnách stávajících mechanismů zaměřených na postihování šíření dezinformací
	<i>Vydat pokyny pro posílení kodexu zásad boje proti dezinformacím</i>	Dne 26. května 2021 zveřejnila Komise pokyny k posílení kodexu zásad boje proti dezinformacím, a to v návaznosti na hodnocení jeho fungování od jeho zavedení v roce 2018. <i>Užitečné odkazy:</i> Pokyny Komise COM(2021) 262 final

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
	<i>Svolat signatáře kodexu a příslušné skupiny zúčastněných stran, aby kodex v souladu s pokyny posílily</i>	Posílený kodex zásad boje proti dezinformacím podepsalo a představilo dne 16. června 2022 34 signatářů, včetně hlavních online platform, subjektů z odvětví online reklamy, menších nebo specializovaných platform, výzkumných organizací a organizací občanské společnosti, ověřovatelů faktů a poskytovatelů technických řešení pro boj proti dezinformacím. Cílem nového kodexu je dosáhnout cílů pokynů Komise předložených v květnu 2021, a to stanovením širšího okruhu závazků a opatření k boji proti dezinformacím na internetu. Patří mezi ně demonetizace šíření dezinformací; zaručení transparentnosti politické reklamy; posílení postavení uživatelů; posílení spolupráce s ověřovateli faktů; usnadnění přístupu výzkumných pracovníků k údajům a zajištění integrity služeb platform zavedením a podporou záruk proti vyjmenovanému manipulativnímu chování a jednání, které nejsou v jejich službách povoleny. Tento seznam zahrnuje formy manipulativního jednání, prostřednictvím kterých se mohou šířit dezinformace, jako je vytváření neautentických účtů nebo botnetů, nasazení klamavých manipulovaných médií (např. „deep fakes“, „cheap fakes“) a neautentická koordinace tvorby nebo šíření obsahu, včetně pokusů o oklamání/manipulaci algoritmů platform (např. způsoby klamání ohledně popularity obsahu). Na základě toho se signatáři zavázali ve vztahu k celé škále identifikovaných způsobů chování a jednání přijmout, posílit a uplatňovat jasnou politiku. Vzhledem k tomu, že se taktiky, techniky a postupy používané subjekty s nekalými úmysly vyvíjejí, bude tento seznam pravidelně revidován. Útvary Komise a ESVC rovněž zintenzivnily spolupráci s online platformami s cílem koordinovat úsilí v boji proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a dezinformacím souvisejícím s velkými geopolitickými krizemi. Komise v rámci kodexu pečlivě sleduje provádění sankcí EU vůči RT, Sputniku a dalším sankcionovaným platformám. Signatáři kodexu se pravidelně scházejí, aby si vyměňovali informace a koordinovali svá opatření k omezení dezinformací souvisejících s konkrétními krizovými situacemi v rámci stálé pracovní skupiny a její podskupiny pro reakci na krize. Evropské středisko pro sledování digitálních médií (EDMO) vytvořilo speciální pracovní skupinu, která monitoruje situaci v oblasti dezinformačních kampaní souvisejících s válkou na Ukrajině. Od 24. března 2022 do října 2023 provedla síť střediska EDMO pro ověřování faktů více než 2 500 kontrol faktů týkajících se války a několik souvisejících vyšetřování, zpráv a specializovaných pravidelných poznatků. Kromě toho mohou členské státy požádat o podporu v rámci Nástroje pro technickou podporu na rozvoj potřebných kapacit pro účinné řešení dezinformací a kampaní zahraničního vměšování. <u><i>Užitečné odkazy:</i></u> Kodex zásad boje proti dezinformacím z roku 2022 Evropské středisko pro sledování digitálních médií Pracovní skupina střediska EDMO pro boj proti dezinformacím o válce na Ukrajině Nástroj pro technickou podporu (Europa.eu)

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
	<i>Vytvořit stálý rámec pro monitorování kodexu</i>	Kodex zásad boje proti dezinformacím z roku 2022 přichází s posíleným rámcem pro monitorování založeným na kvalitativních prvcích podávání zpráv a ukazatelích na úrovni služeb, které měří účinnost jeho provádění. Signatáři se dohodli, že zřídí středisko pro transparentnost, které bude veřejnosti poskytovat jasný přehled o politikách, jež zavedli k provádění svých závazků, a bude pravidelně aktualizovat příslušné údaje. Koncem ledna 2023 signatáři kodexu předložili své první základní zprávy, v nichž uvedli počáteční stav opatření přijatých k provádění závazků a opatření a první soubor kvalitativních a kvantitativních zpráv za první měsíc provádění. Signatáři, kteří byli označeni za velmi velké online platformy podle definice uvedené v nařízení o digitálních službách, podávají každých šest měsíců zprávu o opatřeních přijatých v rámci kodexu, zatímco ostatní signatáři podávají zprávu jednou ročně. Všichni hlavní signatáři kodexu z řad online platforem (Google, Meta, Microsoft a TikTok) předložili v září 2023 druhý soubor zpráv, které pokrývají celé šestiměsíční období provádění. Součástí podávání zpráv je poprvé také zveřejnění prvního souboru strukturálních ukazatelů, které poskytují přehled o dezinformacích na službách platforem. Všechny zprávy jsou veřejně dostupné ve středisku pro transparentnost, které bylo spuštěno v únoru 2023. Signatáři se rovněž dohodli na vytvoření rámce pro další spolupráci prostřednictvím stálé pracovní skupiny a několika podskupin s konkrétními pracovními okruhy a výsledky. Signatáři se budou i nadále pravidelně scházet, aby zajistili, že kodex bude i nadále plnit svůj účel, včetně omezení dezinformací v souvislosti s válkou na Ukrajině. <u>Užitečné odkazy:</u> Kodex zásad boje proti dezinformacím z roku 2022; https://disinfocode.eu/
	<i>Podpora nových inovativních projektů zaměřených na boj proti dezinformacím v rámci různých programů EU, zejména ze strany organizací občanské společnosti a institucí vysokoškolského vzdělávání, se zapojením novinářů</i>	EU každoročně vyčleňuje prostředky na podporu projektů zaměřených na boj proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování, včetně dezinformací a hybridních hrozeb, například v rámci unijních programů Horizont Evropa nebo Občané, rovnost, práva a hodnoty, Erasmus+ a prostřednictvím projektů financovaných v rámci Nástroje pro sousedství a rozvojem a mezinárodní spolupráci. V rámci programu Erasmus+ je k dispozici podpora na rozvoj digitálních kompetencí a mediální gramotnosti mladých lidí s cílem zvýšit jejich odolnost vůči dezinformacím, falešným zprávám a propagandě. Činnosti platformy eTwinning v roce 2021 se zaměřily na mediální gramotnost a dezinformace a v říjnu 2021 se uskutečnila specializovaná konference, byl vydán soubor nástrojů pro učitele s názvem „Rozpoznejte dezinformace a bojujte proti nim“ a proběhla řada spoluprací v rámci platformy eTwinning, například „Detektory lží“, „Lepší internet pro děti“ a „Dům Anny Frankové“. V březnu 2022 Komise představila aktualizovaný rámec digitálních kompetencí (DigComp) 2.2, ve kterém navrhuje společné pojetí toho, co znamená být digitálně kompetentní v 21. století, včetně konkrétního odkazu na potřebu kritického přístupu k informacím na internetu, dezinformacím, zavádějícím informacím a dalším.

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		Výzkumné projekty byly i nadále financovány v rámci programu Horizont Evropa. V rámci pracovního programu na období 2021–2022 byly zahájeny projekty zaměřené na výzkum v oblasti dezinformací v souvislosti se světem po pandemii (9 milionů EUR), politikou a dopadem sociálních sítí online a nových sdělovacích prostředků (9 milionů EUR), bojem proti dezinformacím a obnovou důvěry v digitální svět (8 milionů EUR) a nástroji pro boj proti dezinformacím založenými na umělé inteligenci pro pracovníky sdělovacích prostředků i občany (18 milionů EUR). V pracovních programech programu Horizont Evropa na období 2023–2024 je vyčleněno dalších 30 milionů EUR na financování výzkumu v oblasti zahraniční manipulace s informacemi a vměšování a řešení založených na umělé inteligenci, která mají zajistit pluralitní přístup ke smysluplným informacím, kvalitnímu obsahu a důvěryhodné interakci online pro pracovníky sdělovacích prostředků a občany. Kromě toho Evropská komise v říjnu 2022 zveřejnila v rámci svého akčního plánu digitálního vzdělávání pokyny pro učitele a další pracovníky ve výchově a vzdělávání na podporu digitální gramotnosti a boje proti dezinformacím prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy. Pokyny, které jsou k dispozici ve všech úředních jazycích EU, byly vypracovány s podporou komunity pro vzdělávání a odbornou přípravu, akademické obce, nevládních organizací, provozovatelů vysílání a soukromého sektoru. EU podpořila vznik Evropského střediska pro sledování digitálních médií (EDMO). Od roku 2020 vybudovalo středisko EDMO specializovanou komunitu, která je lídrem v oblasti sledování, odhalování a potírání dezinformací. Součástí střediska EDMO je centrální digitální platforma a vnitrostátní a regionální střediska, která využívají své znalosti místního informačního prostředí k odhalování, analýze a zveřejňování dezinformačních kampaní v Evropě. Síť střediska EDMO, která má nyní 14 středisek, pokrývá všech 27 členských států EU a Norsko v EHP. Práce střediska EDMO a jeho středisek byla zásadní v souvislosti s válkou na Ukrajině a ruskou propagandou, neboť prostřednictvím ověřování faktů identifikovala tisíce případů dezinformací souvisejících s válkou a vydávala zprávy a vyšetřování o nových a populárních narativech. V návaznosti na to středisko EDMO zřizuje zvláštní pracovní skupinu pro volby do Evropského parlamentu, která se zabývá odhalováním včasných příznaků potenciálně nebezpečných dezinformačních kampaní, jež by se mohly rozšířit po celé EU, a koordinací specializovaných činností v oblasti mediální gramotnosti. V rámci příprav na volby do Evropského parlamentu bude pracovní skupina rovněž poskytovat své odborné znalosti evropským orgánům. Komise rovněž podpořila vypracování kodexu profesní integrity pro evropské ověřovatele faktů, který byl zveřejněn dne 15. září 2022¹. Normy kodexu, které se týkají různých otázek, od kvality zdrojů až po nestrannost a finanční transparentnost, musí být dodržovány, aby se organizace ověřující fakta mohly stát ověřenými členy Evropské sítě pro standardy v oblasti

¹ Kodex byl vypracován v rámci projektu, na němž se podílely organizace zabývající se ověřováním faktů z více než 30 zemí Evropy. Konečnou verzi kodexu schválilo 44 ze 45 zúčastněných organizací.

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		ověřování faktů, což je síť organizací ověřujících fakta, které fungují nezávisle, eticky a se závazkem sloužit veřejnému zájmu. <u>Užitečné odkazy:</u> Evropské středisko pro sledování digitálních médií Pokyny pro učitele a další pracovníky ve výchově a vzdělávání, které se týkají boje proti dezinformacím a podpory digitální gramotnosti prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy – Úřad pro publikace EU (europa.eu) Evropská síť pro standardy v oblasti ověřování faktů Nově financované projekty programu Horizont Evropa (v rámci výzev v letech 2021 a 2022): • Nástroje pro boj proti dezinformacím založené na umělé inteligenci pro pracovníky sdělovacích prostředků a občany • Řešení založená na umělé inteligenci, která mají zajistit pluralitní přístup ke smysluplným informacím, kvalitnímu obsahu a důvěryhodné interakci online pro pracovníky sdělovacích prostředků a občany Projekty programu Horizont 2020 zaměřené na vyvracení falešných zpráv a poskytování nástrojů novinářům k potírání dezinformací a zavádějících informací (již dokončené) zahrnují: • FANDANGO – FAke News discovery and propagation from big Data ANalysis and artificial intelliGence Operations (Odhalování a šíření falešných zpráv na základě analýzy velkých dat a operací umělé inteligence) • WeVerify – ŠIRŠÍ A ROZŠÍŘENÉ OVĚŘENÍ PRO VÁS • TRUTHCHECK – Rozpoznávání falešných zpráv pomocí analýzy sdělovacích prostředků na základě služeb • NEWTRAL – První nástroj pro ověřování faktů v reálném čase, který bojuje proti falešným zprávám a dezinformacím • Factmata – BODOVACÍ SYSTÉM PRO OBSAH NA INTERNETU • DYNNET – Dynamika názorů • GoodNews – Odhalování falešných zpráv na sociálních sítích pomocí geometrického hlubokého učení • AI4Dignity – Kolaborativní umělá inteligence proti nenávisti Mezi projekty programu Horizont 2020, v jejichž rámci se budují kapacity pro občanskou společnost, odvětví sdělovacích prostředků a další odborníky, patří: • EU-HYBNET – Posílení celoevropské sítě pro boj proti hybridním hrozbám (euhybnet.eu), síť financovaná z programu Horizont 2020 • Horizont Evropa: Odhalování, analýza a boj proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování (europa.eu) (ATHENA, ADAC.io, SAUFEX) a

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		Rozvoj lepšího porozumění potlačování informací ze strany státních orgánů jako příkladu zahraniční manipulace s informacemi a vměšování (europa.eu) (RESONANT, ARM, DE-CONSPIRATOR)
	<i>Zvýšit podporu, financování a diverzifikaci iniciativ, včetně iniciativ prováděných organizacemi občanské společnosti, s cílem podpořit mediální gramotnost a pomoci občanům odhalovat dezinformace v rámci EU i mimo ni</i>	Program Kreativní Evropa podporuje mediální gramotnost především v rámci Meziodvětvové složky. Cílem programu Mediální gramotnost v rámci programu Kreativní Evropa je umožnit občanům rozvíjet kritické chápání a využívání sdělovacích prostředků. Opatření zaměřená na mediální gramotnost proto podporují sdílení a výměnu znalostí o politikách a postupech v oblasti mediální gramotnosti. Podpora předpokládá rozvoj inovativních přeshraničních iniciativ a komunit v oblasti mediální gramotnosti v celé Evropě, a to v neustále se měnícím prostředí digitálních médií a s ohledem na současné chování uživatelů různých věkových skupin. Souběžně s tím je zpravodajským sdělovacím prostředkům poskytována podpora při přizpůsobování se strukturálním a technologickým změnám, kterým toto odvětví čelí. Dne 19. prosince 2022 vyhlásila Komise výzvu k předkládání návrhů na Evropský festival žurnalistiky a mediální gramotnosti v hodnotě 990 500 EUR, jehož cílem je posílit dialog, spolupráci a partnerství v EU mezi novináři, sdělovacími prostředky včetně veřejnoprávních sdělovacích prostředků, organizacemi občanské společnosti a odborníky na mediální gramotnost. Zvláštní pozornost bude věnována mládeži, včetně studentů žurnalistiky, lidem a sociálním médiím. Skupina odborníků pro mediální gramotnost pokračuje v projednávání, zvyšování informovanosti a šíření informací o iniciativách v oblasti mediální gramotnosti v celé Evropě. Skupina se formálně schází dvakrát ročně. Pokračující financování je k dispozici také prostřednictvím programu Erasmus+ (tj. pro financování bylo v roce 2021 vybráno 387 projektů zabývajících se mediální gramotností a bojem proti dezinformacím) a Evropského sboru solidarity (tj. v letech 2021– 2022 bylo financováno 46 projektů zabývajících se mediální gramotností a bojem proti dezinformacím a dalších 39 projektů zabývajících se digitální bezpečností). Program AKT-EU pro kulturu (40 milionů EUR) na podporu kulturních a tvůrčích odvětví v afrických, karibských a tichomořských zemích je zaměřen mimo jiné na podporu řady průřezových společenských témat, jako je vizuální gramotnost a přístup ke vzdělávání založený na kultuře. Poskytováním kaskádových grantů na místě přispívá k výchově a vzdělávání mladých lidí ke kritickému myšlení, k rozlišování mezi pravdou a lží, k podpoře občanských hodnot, zpochybňování stereotypů a dalších forem diskriminace. Projekt EU-UNESCO Expert Facility podporuje také pluralitní sdělovací prostředky (např. hlasy původních obyvatel v mexických sdělovacích prostředcích a rádiích). Nové kolo tohoto projektu je v počáteční fázi.

Oblast akčního plánu	Cíle a opatření	Aktuální stav / výstupy
		Nástroj pro občanskou společnost a program pro média zahrnuje řadu opatření zaměřených na zvýšení mediální gramotnosti u příjemců pomoci v rámci nástroje NPP III (příklady viz výše, např. projekt „Budování důvěry ve sdělovací prostředky v jihovýchodní Evropě“). Nedávno zahájený projekt „Naše sdělovací prostředky: Opatření občanské společnosti zaměřené na zvyšování mediální gramotnosti a aktivismu, boj proti polarizaci a podporu dialogu“ (1,3 milionu EUR; únor 2023 – leden 2025) dále podporuje větší mediální a informační gramotnost zapojením mediálních odborníků a samoregulačních orgánů, jakož i mládeže do aktivistické činnosti v oblasti svobody sdělovacích prostředků. V jižním sousedství poskytuje balíček opatření pro sdělovací prostředky určený zemím v jižním sousedství od roku 2021 (15 milionů EUR, 2022– 2026) komplexní podporu odvětví nezávislých sdělovacích prostředků s cílem zajistit, aby zůstalo nezávislé, pluralitní a odolné, bylo schopno bránit se současným hrozbám a mohlo podporovat kritické občanské myšlení. Komise se prostřednictvím své regionální a městské politiky rovněž snaží podporovat žurnalistiku a mediální gramotnost pomocí řady vzdělávacích a osvětových činností. Patří sem 1) zvláštní otevřený online výukový modul pro vysokoškolské instituce, v nichž se vyučuje žurnalistika, se zaměřením na EU a její politiku soudržnosti; 2) projekt „EUinMyRegion Media Trips“ pro místní a regionální novináře, který doposud absolvovalo přibližně 150 novinářů; 3) program nabízející odbornou přípravu, odborné vedení a praktickou výuku studentů žurnalistiky a mladých novinářů („Youth4Regions“), jakož i 4) zvláštní rozpočtová položka ve výši 7 milionů EUR v rámci informačních opatření pro politiku soudržnosti EU, která financuje opatření na období 12 měsíců týkající se informací a komunikace o přidané hodnotě politiky soudržnosti EU pro život občanů. Do dnešního dne získalo granty více než 150 organizací, které mohou svými komunikačními činnostmi oslovit miliony lidí prostřednictvím tisku, televize a rozhlasu, akcí a online platforem ve 25 členských státech. V rámci pilíře rychlé reakce nástroje NDICI bylo uvolněno více než 50 milionů EUR na podporu občanské společnosti a sdělovacích prostředků po celém světě, včetně západního Balkánu, východního a jižního sousedství, Střední Asie a Afriky, s cílem posílit odolnost informačního prostředí a společnosti jako celku vůči dezinformacím (mimo jiné prostřednictvím odborné přípravy v oblasti ověřování faktů, podpory nezávislé a investigativní žurnalistiky). Stále pokračuje úspěšná iniciativa, která vznikla v rámci předchozího víceletého finančního rámce / nástroje přispívajícího ke stabilitě. Partnerství s UNESCO, Social Media for Peace (Sociální média pro mír), se soustředí na zapojení různých zúčastněných stran z různých zemí jako na inovativní řešení, které se má zaměřit na problémy moderování obsahu na globální, regionální a vnitrostátní úrovni a překlenout propast mezi regulačními orgány, platformami a občanskými společnostmi.